

Warszawa, 4 lipca 2025 r.

Pan Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa

Szanowny Panie,

W dniach 24–26 czerwca 2025 r. w Berlinie odbyła się XVI Międzynarodowa Konferencja Komisarzy ds. Informacji (International Conference of Information Commissioners – ICIC). W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele świata nauki, mediów, społeczeństwa obywatelskiego oraz ponad 50 komisarzy ds. wolności informacji z całego świata. Tegoroczna edycja konferencji poświęcona była w szczególności dostępowi do informacji o środowisku. Podczas konferencji powołano European Network for Transparency and Access to Information (ENTRI) – Europejska Sieć na rzecz Przejrzystości i Dostępu do Informacji.

ENTRI to europejska platforma współpracy zrzeszająca instytucje publiczne działające wspólnie na rzecz przejrzystości życia publicznego oraz realizacji prawa dostępu do informacji. Inicjatywa ta stanowi odpowiedź na rosnącą potrzebę zacieśnienia współpracy pomiędzy europejskimi organami odpowiedzialnymi za kwestie jawności i dostępu do informacji publicznej.

Celem sieci ENTRI jest umożliwienie podejmowania wspólnych działań oraz wzajemne wspieranie się w promowaniu prawa do informacji. Sieć ma także służyć jako forum wymiany doświadczeń, wiedzy i dobrych praktyk pomiędzy członkami, a także jako mechanizm wspólnego promowania wysokich standardów przejrzystości oraz wzmocnienia pozycji prawa do informacji publicznej w Europie.

Do grona członków ENTRI należą organy i instytucje publiczne z różnych państw europejskich, w tym krajowi komisarze ds. informacji publicznej oraz biura rzeczników praw obywatelskich – instytucje odpowiedzialne za nadzór nad przestrzeganiem zasad jawności i dostępu do informacji w swoich jurysdykcjach.

Po raz pierwszy w historii ICIC zorganizowano wydarzenie towarzyszące skierowane do organizacji społeczeństwa obywatelskiego – NGO Day. Jego organizację umożliwił niemiecki Federalny Komisarz ds. Ochrony Danych i Wolności Informacji (BfDI).

Sieć Obywatelska Watchdog Polska miała zaszczyt uczestniczyć w tym wydarzeniu i podpisać deklarację przyjętą przez uczestniczące organizacje społeczne – *Berlin CSO Declaration on the Right to Information and Environmental Justice*.

Deklaracja ta wyraża głębokie przekonanie, że prawo do informacji publicznej, w tym do informacji o środowisku, stanowi fundamentalne prawo człowieka, będące filarem demokracji, przeciwdziałania korupcji, dezinformacji i autorytaryzmowi. Podkreśla również, że bez swobodnego dostępu do informacji o stanie środowiska nie jest możliwe osiągnięcie sprawiedliwości ekologicznej.

Wśród kluczowych postulatów zawartych w Deklaracji znajdują się wezwania do państw, by:

- wprowadzały skuteczne przepisy o dostępie do informacji zgodne ze standardami międzynarodowymi,
- zapewniły szeroki dostęp do informacji – w tym informacji środowiskowych – obejmujący wszystkie podmioty publiczne oraz prywatne realizujące zadania publiczne lub finansowane ze środków publicznych,
- wprowadziły szeroki obowiązek proaktywnego udostępniania informacji, w tym kluczowych wskaźników środowiskowych,
- ustanowiły silne, niezależne i odpowiednio finansowane organy nadzoru nad realizacją prawa do informacji,
- przeciwdziałały atakom na społeczeństwo obywatelskie, w tym poprzez przyjmowanie przepisów anty-SLAPP,
- ratyfikowały istotne traktaty międzynarodowe, w tym Konwencję z Tromsø

Dlatego wzywamy polskie władze do:

- wdrożenia zawartych w Deklaracji postulatów w zakresie dostępu do informacji i ochrony środowiska oraz wzmocnienia prawa do informacji poprzez dalsze prace nad ustawą o oświadczeniach majątkowych, odstąpienia od progu w wysokości 10 000 zł dla umów jednostek sektora finansów publicznych w Centralnym Rejestrze Umów, wprowadzeniu zakazu wydawania mediów władzy przez samorządy.
- aktywnego zaangażowania się w działania na rzecz wdrażania i promocji Konwencji z Aarhus, w tym dostępu do informacji o środowisku oraz uczestnictwa społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących środowiska
- przyjęcia skutecznych rozwiązań przeciwdziałających nadużywaniu prawa w celu uciszania głosu społeczeństwa obywatelskiego (SLAPP), w tym depenalizacji art.212 kodeksu karnego,
- dołączenia Polski do inicjatywy wspierającej rozwój międzynarodowej współpracy w zakresie prawa do informacji - ENTRI (European Network for Transparency and Right to Information).
- przystąpienia Polski do Open Government Partnership - Partnerstwa na rzecz Otwartych Rządów.
- ratyfikowania przez Polskę Konwencji z Tromsø

Wierzimy, że silna i sprawna polityka informacyjna państwa – otwarta, odpowiedzialna i prospołeczna – stanowi fundament demokracji i ochrony środowiska w Polsce i Europie

Z poważaniem
Członkowie Zarządu, zgodnie z zasadami reprezentacji

Załącznik - deklaracja z dnia 25 czerwca 2025 r. w języku angielskim